עין משפם

גר מצוה

ק א מיי׳ פי״ב מהל' מ״ה הלכה ט סמג לאוין קמד טוש״ע י״ד סי׳ קכה

קני סעיף ה: קא ב ג ד ה ו ז ח ט מיי פי"ג עם הלכה

ג ד ה ו ועיין בהשגות סמג

לאון קמח טוש"ע י"ד סי לאון קמח טוש"ע י"ד סי קלא סעיף א: קב י מיי שם הלי ו: קג כ מיי שם הלכה א סמג שם טוש"ע שם

סי קל סעיף ט:

ל) ול"ל בביחו. ב) וטי׳ חומ׳ ט"ב ד"ה עד], ג) [חולין ג.], ד) [לעיל ס:], ה) גי' מהר"מ ד) [לעיל ס:], ה) גי' מהר"מ עד שישב ומשמר ועלה כו׳

הגהות הב"ח

ברשותו של עובד כוכבים: מותר.

דמירתת ליה עובד כוכבים ולא נגע

דאמר דלמא חזו לי הנך ישראל דעברי

ברה"ר ומפסידנא ואפילו אין מפתח

וחותם (נ) שרי והוא שאין לו כלום

על אותו יין כגון שכתב לו התקבלתי

ממך כדאמרינן לקמן באידך בבא:

ר"ש כו חלעור כו'. מפרש בגמרח וע"בו:

המטהר יינו של עובד כוכבים כו'

מותר. אם בית פתוח לרשות הרבים

כדפרי׳ לעיל: אבל אם רוצה כו׳.

שהיין נעשה לו משכון הואיל ויש לו

מלוה על היין אסור דלא מירתת

דקבר אי חזו לא מפסידנא דכי תבע

לי אמינא דידי הוא: גבו' רוכלין.

מוכרין בשמים וישראלים הן עוברין

מעיר לעיר ומירתת עובד כוכבים דלמא חזו לי דרך רשות הרבים: דלמים וברית. שאין נכנסין בה אלא

ברשות וכ"ע ידעי כי עיילי בה ומלי

למיקם עלה ההיא שעתא: וחלון

כרה"ר דמי. אפילו בית פתוח לחלר

וחלון פתוח לחלר ברה"ר כנגד פתח

הבית כמאן דפתוח לרה"ר דמי. לשון

אחר חלון של ישראל פתוח כנגד פתח

הבית כרה"ר דמי וכן עיקר: דרך אשפה לעמוד בני אדם עליה:

דיקלא. דקל של ישראל נגד הפתח

(ל) במשנה אסור (עד שישב ומשמר) תא"מ ונ"ב מ״ל עד שיושיב שומר (ב) שם אינו מניחו כל"ל יאות ו' נמחק: (ג) רש"י ד"ה מותר וכו' וחותם וכו' וחותם בידו שרי: (ד) תום' ד"ה התם וכו' כדפרישית לעיל. נ"ב בדף נו בד"ה ה"ג: (ה) ד"ה המטהר וכו׳ יש רדה המעומר וכו" ויפסיד מלמכור: (ו) בא"ד נגמלל כשהפקידו: (ו) בא"ד לון לסתיר כיון שהוא ברשות: (ח) בא"ד וי"ל דה"פ וכו' מפתח וחותם ועלה מפרש. נ"ב פירוש דהשתא דכולה [עובדי כוכבים אסור] אף בשיש מפתח וחותם הא דקתני עד שישב ומשמר בכל גוונא אף באין מפתח השומר כו' דאף ביונא ונכנס מותר אפי' אין מפתח וחותס: (ט) ד"ה וחלון וכו' שיכנס בו :העובד כוכבים אפי׳ הוח

מוסף רש"י

ביי בן -המטהר יינו של עובד כוכבים. ישראל שדרך של עכו"ם בהיי כדי למכרו לישראל ואין נוחו מטוח לטכו״ח טד טתן משות נעכריים על שימכרנו לאחר זמן ונותן ברשותו של עכו"ם (לעיל ם:). והלכה כותב הולכה כותב לו התקבלתי. ל0 כותב לו העכו"ס התקבלתי מתן מעות, כלותר הדיני כאילו קבלתי מעות, שאיני מעכב בידך להוליא יין מרשותי בכל עת שתילה (שם). מותר. אם יש מפתח או מותר ביד ישראל (שם). זה היה מעשה ביית שאן ואסרו. דכיון דיש לו מלוה על אותו יין מאי דבעי עביד. אבל מלוה שאינו על חוב דמי, דקתני רישא הלה כותב לו התקבלתי ממך מעות מותר (שם). הדרן עלך רבי ישמעאל

מגלגלו ומורידו לבור הלכך שלה בחמחו לה דחיישינן דלמה נגע: מתבי' המטהר יינו של עובד כוכבים. שעשחו בכשרות למוכרו לישראל ולא נתן דמים עכשיו לעובד כוכבים עד שימכרנו ונותנו

דקאויל מיניה ומיניה. שהולך ומתגלגל הכלי כל שעה ע"י שהוא התב דקאויל מיניה ומיניה. פ"ה שהולך ומתגלגל כל שעה ע"י שהוא מגלגלו ומורידו לבור הלכך שלא בחמתו לא דחיישינן דלמא נגע לפי הדומה משמע שרש"י רולה לומר דמגע עובד כוכבים שלא בכוונה ע"י דבר אחר אסור בשתיה והכא

שהכשירוהו בחמחו היינו לפי שלא היה אוחזו בידו אלא סמוך לבור זורקה ומ"מ שלא בחמתו אסור אע"פ שוריקה בוב טהור כיון שהוא סמוך החמירו ביין דלמא נגע וכן פירש רשב"ם בשם רש"י וחלק בין זורק מכנגדו לזורק למרחוק מיהו לא יתכן כדפרישית לעיל (ד):

הממהר יינו של עובד כוככים.

פירוש רש"י במהדורא בתרא כגון שכתב לו התקבלתי דהוה ליה יינו של ישראל וכדקתני סיפא והוי סיפא פירושא דרישא בבית הפתוח לרה"ר ובעיר שישראלים ועובדי כוכבים דרים בה מותר ואע"פ שאין מפתח וחותם ביד ישראל ואע"ג דבגמרא בברייתה בעינן ביינו של ישראל בחלר אחרת שאין ישראל דר באותה חלר מפתח וחותם הכא שאני כיון שפתח פתוח לרה"ר בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ואף בפתח פתוח כיון שאין כאן מפתח וחותם והקשה ר"ת היכי פריך בגמרא הא איכא רוכלין המחזירין בעיירות וכי מה ידעו הרוכלין שיראו היין בביתו של עובד כוכבים בלא מפתח וחותם שהוא של ישראל שירא העובד כוכבים מהם כי אין לדמות לעיר שישראל ועובדי כוכבים דרים בה שהתיר רש"י כאן אף בלא

התם "דקאזיל מיניה ומיניה: מתני' יהמטהר יינו של עובד כוכבים ונותנו ברשותו שיש בעיר שיש הרבים בעיר שיש (ובבית) בה עובדי כוכבים וישראלים מותר בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור (6) עד שישב ומשמר ביואין השומר צריך להיות יושב ומשמר אע"פ שהוא יוצא ונכנס מותר ר"ש בן אלעזר אומר רשות עובדי כוכבים אחת היא: סידהמטחר יינו של עובד כוכבים ונותנו ברשותו והלה כותב לו התקבלתי ממך מעות מותר אבל אם ירצה ישראל להוציא 🌣 ואינו מניחו עד שיתן לו את מעותיו זה היה מעשה בבית שאן ואסרו: גבו' בעיר שכולה עובדי כוכבים נמי "והאיכא רוכלין המחזירין בעיירות אמר שמואל יבעיר שיש לה דלתים ובריח אמר רב יוסף יוחלון כרה"ר דמי "ואשפה כרה"ר דמי שודיקלא כרה"ר דמי פסיק רישיה פליגי בה רב אחא ורבינא חד אסר 'וחד שרי מאן דאסר למה ליה דםליק התם ומאן דשרי זימנא דאבדה ליה בהמה וסליק לעיוני בתרה: ת"ר יאחד הלוקח ואחד השוכר בית בחצירו של עובד

ומתיירא העובד כוכבים עכשיו יעלה ומתיירא העובד כוכבים עכשיו יעלה ליטול פירות ויראני נוגע: **פסיק רישיה.** של דקל ומעתה אין בו מפתח וחותם דהתם ירא העובד כוכבים שמא אותו ישראל אמר לישראלים הדרים שם לתת לב על יינו אבל רוכלים עוברים לפי פירות: ומאן דאסר. מימר אמר עובד כוכבים למה ליה דסליק התם:

בחלר

כוכבים ומילאהו יין וישראל דר באותה חצר

מותר ואף על פי שאין מפתח וחותם בידו

שעה מה ידעו ועוד שמדמה אשפה ודיקלא לפתח פתוח וכי מה סברא היא זו שיניח העובד כוכבים ליגע ביין שהוא אללו בלא מפתח וחותם מיראת מקרה שישב ישראל הדר בעיר על האשפה או יעלה על הדקל ועוד למאי דמפרש בגמרא אי לח"ק אי לר"ש בן אלעזר דאפילו בעיר שכולה עובדי כוכבים אם הפקידו בבית עובד כוכבים אחר מותר משום דעובד כוכבים אחר מירתת וזה חימה גדולה דכיון שאין שם מפתח וחותם ניחוש פן ינסכנו הנפקד כי אין לומר שהנפקד ירא מן המוכר פן יעליל עליו כי מה חושש המוכר אם ינסכנו הנפקד ועוד מאחר דמיירי בעובד כוכבים שכתב לו התקבלתי ומעתה מה חילוק יש בין עובד כוכבים זה לעובד כוכבים אחר אפי׳ ביד המוכר יינו של ישראל הוא ועוד קשה דמדתני סיפא והלה כותב התקבלתי מכלל דרישא לאו בהכי מיירי לכן נראה לר"ת להעמיד משנחינו ביש מפתח וחותם וכן פרש"י בפירושים ראשונים ובלא כתב לו העובד כוכבים התקבלתי והלכך בעיר שישראל ועובדי כוכבים דרים בה ופתח פתוח לרה"ר אע"פ שהוא יינו של עובד כוכבים מותר כיון דמפתח וחותם בידו שהעובד כוכבים ירא פן יראהו ישראל טורח ומזייף ויגד לישראל שטיהרו ויפסיד (ה) למכור יינו ולא דמי לעובד כוכבים שנמלא בצד הבור של יין דאסירנא ביש לו מלוה עליו דהתם כיון שאין מפתח וחותם סומך על זה שיוכל לנסכו קודם שיראהו שום אדם והשתא ניחא דאף בעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שיש מפתח וחותם היה לנו להתיר משום רוכלין שיראוהו טורח ומזייף יבינו שאותו יין של ישראל הוא וכן ירא ממקום דאיכא אשפה ודיקלא כמו בפתח פתוח ואתי נמי שפיר למאן דשרי בגמרא (ו) שהפקידו בבית עובד כוכבים אחר אי לא חיישינן לגומלין דבבית עובד כוכבים אחר הוי יינו של ישראל שאין לעובד כוכבים האחר שום דבר על היין וכיון שיש מפתח וחותם אין לחוש שיטרח הנפקד וחזייף אפילו בעיר שכולה עובדי כוכבים יש להתיר והכי אתרינן בברייתא בגמרא יינם של ישראל ברשותו של עובד כוכבים וישראל דר בחלר אחרת מותר והוא שיש מפתח וחותם וחלר אחרת הוי כעיר שכולה עובדי כוכבים כיון שאין פתח פתוח לרה״ר בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ואע״פ שיש מפתח וחותם בידו ולא יועיל כלום פתח פתוח כדמוקי לה בגתרא בעיר שיש לה דלתים ובריח שאין רוכלים עוברים דרך שם שלא ירגישו דכיון שלא כתב התקבלתי א״כ יינו של עובד כוכבים הוא וכן תניא בגמרא דיין של עובד כוכבים וישראל דר בחזר אחרת אסור לכ"ע אע"פ שיש מפתח וחותם וסיפא דקתני והלה כותב התקבלתי הוי יינו של ישראל הללך במפתח וחותם שרי אבל בלא מפתח וחותם אין להתיר כיון (י) שברשות העובד כוכבים דבקל ינסכנו ולא דמי לההיא דנמצא בצד הבור שהתרנו באין לו מלוה על היין דהתם איכא תרתי לטיבותא יינו של ישראל וברשות ישראל דרשות ישראל מועיל כמו מפתח וחותם ולהכי מייתי לעיל ראיה מהך כדפריי לעיל והיכא דישראל דר באותה חזר שהיין מונח שם לא שנא ביינו של ישראל לא שנא ביין של עובד כוכבים שרי אף בלא מפתח וחותם כדאמר ליה ר' יוחנן לתנא חני אע"פ שאין מפתח וחותם משום דישראל דר באותה חצר חשוב כמו שומר דסגי ביוצא ונכנס כדתנן אין השומר לריך להיות יושב ומשמר אע"פ שהוא יוצא ונכנס כו' וא"ת היאך נוכיח ממחני' דיוצא ונכנס סגי לכתחלה אף בלא מפתח וחותם כיון שהעמדניה ביש מפתח וחותם ובפ״ק דחולין (דף ג. ושם) מייתי לה להתיר אף לכתחלה דקא פריך התם ויולא ונכנס לכתחלה לא והתגן אין השומר לריך כו' ומה ראיה היא זו שאני הכא שיש מפתח וחותם וי"ל דה"פ בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור ^ה) אף ביש מפתח וחותם ועלה מפרש ^(ה) אין השומר לריך כו' אלא אפילו יוצא ונכנס ומחוך שהעמיד ר"ת כולה שמעתין במפתח וחותם ואפילו הכי מטהר יינו של עובד כוכבים ברשות עובד כוכבים בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור כיון שלא כתב לו התקבלתי מתחלה היה ר״ת רולה לאסור אותם היינות שקונין העובדי כוכבים מישראל ומוליכין אותם ממקום הזול למקום היוקר ואע"פ שמחתימים אותם חותם בחוך חותם בחבית מלא חשוקים ושולים כפולים מלד זה ומלד זה דהא תנן המטהר יינו של עובד כוכבים כו' בעיר שכולה עובדי כוכבים אסור אע"פ שיש מפתח וחותם וכיון דקיימא לן כר"א דשרי בחותם אחד אין לנו לחלק בין חותם אחד לחותם בחוך חותם דכי אסרנא חותם אחד נאסר גם שני חותמות ואחרי כן מצא טעם להתיר דדוקא מטהר יינו של עובד כוכבים שלקחו העובד כוכבים בכרמו ולא טרח בו ויבא בקל לזייף אבל הכא כיון שטורח כל כך שלוקח אוחו מישראל וגם מחתימו חותם בחוך חותם ונושאו להשתכר בו אין לירא שיטרח ויזייף פן יפסיד טרחו ועל סמך היתר זה שתה יין שהובא מאלנירי״א בזה הענין ועוד הארכתי בענין שליחות יין ביד עובד כוכבים לעיל בפרק אין מעמידין (דף לא. ד"ה דאמר ושם: ד"ה השולא): רהאיכא רובדין. ואע"ג דמקנת עזרא ⁰ לא היתה אלא שיעברו בערי בנות ישראל שלא מעמידין (דף לא. ד"ה דאמר ושם: ד"ה השולא): רהאיכא רובדין. ואע"ג דמקנת עזרא ⁰ לא היתה אלא שיעברו בערי בנות ישראל שלא יתרנו על בעליהן לפי דרכם היו עוברים שם: רחדות הרבים דמי. פי׳ בקונטרם ל"א חלון של ישראל פתוח כנגד פתח הבית ואם הבית שהיין בו סגור דליכא למיחש שיכנס (ב') בה העובד כוכבים ואפילו הוא פתוח אין לחוש שיכנס בו ויסגור בעדו דמרתת ואם הבית שהיין בו סגור דליכא למיחש שיכנס (ב') בה העובד כוכבים ואפילו הוא פתוח אין לחוש שיכנס בו ויסגור בעדו דמרתת מישראל שכנגדו כיון שאין העובד כוכבים דר בבית היין ודוקא ביום אבל בלילה אסור: